

KAKO OMAMITI/USMRTITI OVCE I KOZE NA FARMI

Ovce i koze koje se ne mogu prevoziti moraju biti usmrćene na farmi. Također mogu biti usmrćene na farmi iz drugih razloga, kao što je bolest ili spor rast. Prethodno omamljivanje je obvezno u svakom slučaju. Omamate ih da ostanu bez svijesti i **usmrtite ih unutar 15 sekundi** tako da smrt bude bezbolna. Pravilno rukovanje i sputavanje od ključne su važnosti za učinkovito omamljivanje.

Ove informacije nemaju prednost nad **nacionalnim pravilima** koja možda zabranjuju ili ograničavaju ove prakse.

Postupke omamljivanja i usmrćivanja moraju provoditi radnici s primjerenom razinom osposobljenosti.

O OVCAMA I KOZAMA

- ◆ Ovce i koze su životinje koje žive u stadima i vole biti u grupama pa postanu uznemirene kad se odvoje od grupe
- ◆ **Mliječne ovce/koze** su obično mirne, ali **ovce/koze koje se uzgajaju radi mesa/vune** mogu biti nemirnije
- ◆ **Ovnovi/jarčevi** mogu biti nepredvidljivi i zahtijevaju pažljivo rukovanje
- ◆ **Ženke, tj. koze/ovce**, mogu postati agresivne ako se razdvoje od svojih kozlića/janjadi
- ◆ Svaka ovca ili koza može se ponašati na drukčiji način

PRIJE OMAMLJIVANJA

Pripremite ovcu ili kozu

- ◆ Provjerite je li **vuna suha**
- ◆ Provjerite jesu li **krajevi elektroda mokri** ili, umjesto toga, uklonite vunu s površine na koju ćete staviti elektrode
- ◆ Pobrinite se za to da površina na koju ćete staviti elektrode bude mokra
- ◆ Provjerite jesu li **klješta primjerene veličine/bez tragova korozije**
- ◆ Nosite gumene rukavice i čizme

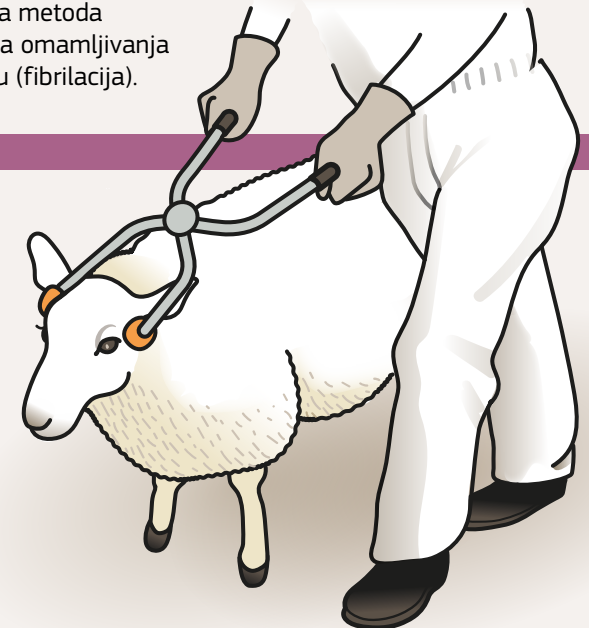
OMAMLJIVANJE/USMRĆIVANJE ELEKTRIČNOM STRUJOM

Nakon što sputate ovcu ili kozu, najjednostavnija metoda za usmrćivanje električnim klještima je primjena omamljivanja najprije na glavi, a zatim primjena struje na srcu (fibrilacija).

1. FAZA: OMAMLJIVANJE – SAMO GLAVA

Namjestite elektrode

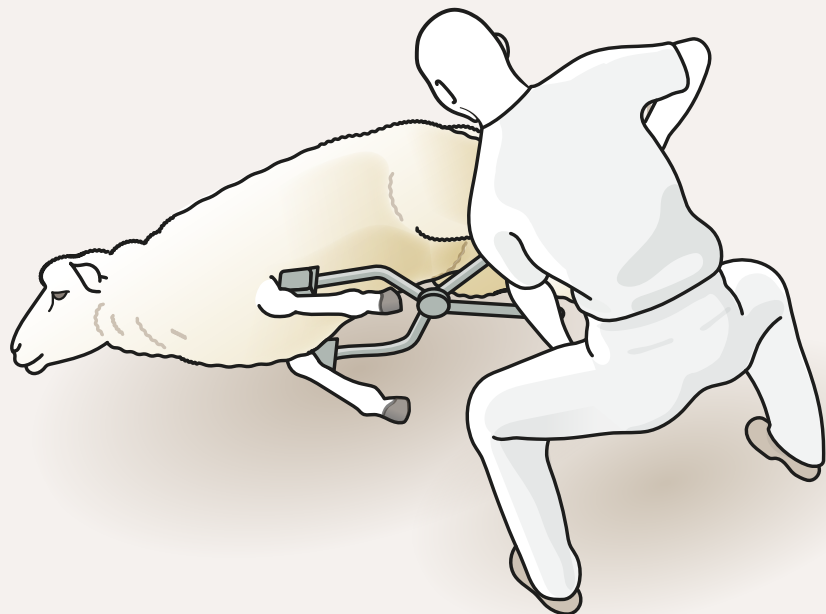
- ◆ Ako koristite ručna klješta: postavite elektrode između vanjskih kutova očiju i osnove ušiju
- ◆ Ako koristite uređaj za omamljivanje glava-leđa: stavite ga između ušiju s elektrodama na vrhu glave
- ◆ **Nikad ne stavljajte elektrode iza ušiju**

To će zaustaviti rad srca ovce/koze i usmrtniti je. Provjerite je li koza/ovca bez svijesti prije početka 2. faze.

Provjerite položaj

- Primijenite struju koja obuhvaća srce s obje strane grudnog koša, neposredno iza prednjih nogu

Ako je ovca ili koza još pri svijesti:

- Nemojte primjenjivati struju na srcu (2. faza)
- Ponovno je omamite na drugom mjestu i drugim uređajem
- Utvrdite što je pošlo krivo
- Ispravite to prije nego što nastavite s omamljivanjem

Usmrtite ovcu ili kozu

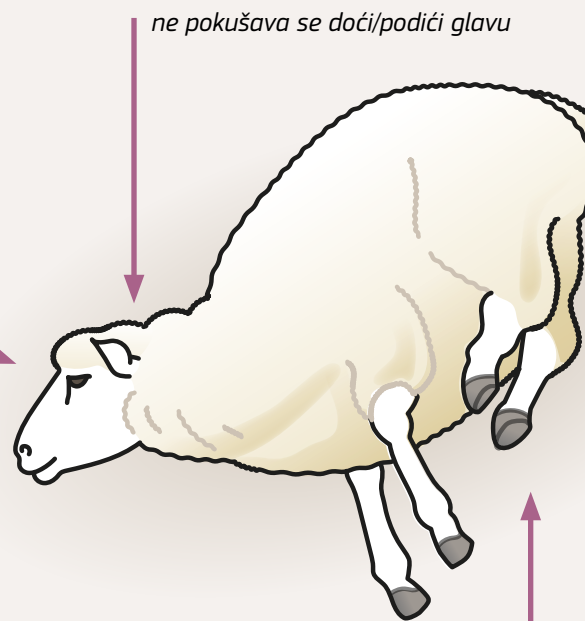
Provedite 2 fazu **unutar 15 sekundi** od omamljivanja

nema treptanja (spontanog ili prilikom dodirivanja očiju)

nema reakcije na štibanje/bockanje nosa/uha

nema ritmičnog disanja

nema zvukova

ne pokušava se doći/podići glavu

ukočene/ispružene noge, nakon čega slijede trzaji/udarci

POTVRDITE SMRT

Provjerite sljedeće:

- Nema spontanih pokreta
- Mlohavo/sasvim opušteno tijelo
- Nema reakcije na štibanje nosa/uha
- Nema zvukova/dahtanja
- Nema disanja
- Proširene zjenice
- Krvarenje je prestalo
- Nema otkucaja srca

PREPORUČENI PARAMETRI ZA OMAMLJIVANJE/USMRĆIVANJE ELEKTRIČNOM STRUJOM

Najmanji napon (volti – V)	Najmanja jakost struke (amperi – A)	Frekvencija (herc – Hz)	Najkraće trajanje – samo glava (sekunde)	Najkraće trajanje – tijelo (sekunde)
>150	1,0	50	2	3

